

TLAČOVÁ SPRÁVA

Košice, 6. december 2013

V Astronomickom observatóriu na Kolonickom sedle sa uskutočnilo slávnostné uvedenie do prevádzky nového ďalekohľadu UPJŠ v Košiciach

Včera popoludní sa uskutočnilo slávnostné uvedenie do prevádzky nového ďalekohľadu Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach v Astronomickom observatóriu na Kolonickom sedle. Pozorovací pavilón Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach je umiestnený v observatóriu, ktoré patrí Vihorlatskej hvezdárni v Humennom a je situované na Kolonickom sedle v Parku tmavej oblohy Poloniny. Nachádza sa cca 120 km od Košíc, na severovýchode Slovenska v blízkosti mesta Snina a predstavuje oblasť s najlepšimi podmienkami na astronomické pozorovania na Slovensku. Park vznikol v roku 2010 a Prírodovedecká fakulta UPJŠ je jedným z jeho signatárov.

„Pozorovací pavilón Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach bol vybudovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja prostredníctvom Operačného programu Výskum v rámci projektu nazvaného ‚Centrum kozmických výskumov: vplyv kozmického počasia – druhá etapa‘. Vybavený je novým ďalekohľadom, CCD kamerami a spektroskopom v hodnote 95-tisíc €, ktoré výrazne zvýšia kvalitu výučby študentov astronómie a astrofyziky na našej fakulte a umožnia im pracovať so špičkovou technikou a podieľať sa na vedeckom výskume. Napríklad pozorovať zmeny jasnosti rôznych typov premenných hviezd, ako sú napr. novy, supernovy, symbiotické hviezdy a zákrytové dvojhviezdy či merať radiálne rýchlosti jasných dvojhviezd s dlhými obežnými periódami. Nové prístroje taktiež výrazne zlepšia možnosti vedeckého výskumu v oblasti premenných hviezd a extrasolárnych planét a vytvoria predpoklady na lepšie zapojenie sa do medzinárodnej spolupráce,“ hovorí doc. Mgr. Štefan Parimucha, PhD. z Katedry teoretickej fyziky a astrofyziky PF UPJŠ, ktorý je garantom a projektovým manažérom projektu za UPJŠ. Partneri projektu sú Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach, Astronomický ústav Slovenskej akadémie vied v Tatranskej Lomnici a Ústav experimentálnej fyziky SAV v Košiciach.

„Pracovníci Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach sa venujú vedeckému výskumu v oblasti premenných hviezd a extrasolárnych planét už 15 rokov, kedy sa začal vyučovať predmet Astronómia a astrofyzika. Má viacero úspešných absolventov, ktorí si našli uplatnenie aj na špičkových pracoviskách v zahraničí,“ konštatuje dekan Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach doc. RNDr. Gabriel Semanišin, PhD.

Park tmavej oblohy Poloniny

Nachádza sa na území Národného parku Poloniny, ktorý sa okrem iného vyznačuje výnimočne malou hustotou osídlenia. Zároveň je to najmenej navštevovaný národný park na Slovensku, preto je vplyv človeka na životné prostredie minimálny. Z hľadiska svetelného znečistenia je územie Národného parku Poloniny najtmavšou oblasťou na Slovensku. Prírodná nočná tma a nočné biorytmy všetkých živých organizmov sú najmenej narušené. Aj vďaka tomu je na území národného parku mimoriadna koncentrácia endemických a ohrozených druhov rastlín, a živočíchov. Parkom tmavej oblohy prechádza 49. rovnobežka.

Park tmavej oblohy Poloniny bol vyhlásený s cieľom informovať laickú a odbornú verejnosť o výnimočne zachovanom nočnom prostredí na tomto území, vzdelávať v problematike ochrany nočného životného prostredia a svetelného znečistenia, propagovať a ochraňovať tmavú nočnú oblohu, ktorá je základom ochrany prírodného prostredia pred svetelným znečistením. Memorandum Parku tmavej oblohy Poloniny podpísali: Astronomický ústav SAV, Správa NP Poloniny, Slovenský zväz astronómov amatérov, Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach, Slovenská astronomická spoločnosť pri SAV a Vihorlatská hvezdáreň v Humennom. Vyhlásenie tiež podporuje Mesto Snina, Hvezdáreň v Rimavskej Sobote a Slovenská ústredná hvezdáreň v Hurbanove.

POZNÁMKA: Tlačovú správu nájdete archivovanú na: www.upjs.sk

V prípade záujmu o bližšie informácie kontaktujte doc. Mgr. Štefana Parimuchu, PhD.
ÚFV, Park Angelinum 9 Košice. tel.: 055/ 234-2240, e-mail: stefan.parimucha@upjs.sk

Viac na:

<http://astronomy.science.upjs.sk/kolonica/instruments/telescopes/cdk20/>

<http://ufv.science.upjs.sk/laboratorium-ktfa-observatorium-kolonica.php>

<http://www.astrokolonica.sk/joomla15/>

<http://poloniny.svetelnezneistenie.sk/>

**RNDr. Jaroslava Oravcová
hovorkyňa**